

פרשת במדבר - דגל כחול לבן

אחד מהסימנים הבולטים של מדינת ישראל הוא הדגל - דגל כחול לבן.

נשאלת השאלה מה משמעות הדגל בהשקפת היהדות?

בפרשת השבוע יש מקום מרכזי וחשוב לדגל. וכך נאמר בפרשה: " וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר, איש על דגלו באותות לבית אבותם יחנו בני ישראל מנגד, סביב לאהל מועד יחנו" (ב ב).

רש"י במסכת הוריות (ו:) פירש שיעקב תיקן לשבטים את הדגלים, לכל שבט דגל מיוחד.

רש"י פירש אצלנו בפרשה איך היה נראה כל דגל (ב ב): לכל שבט היה דגל בצבע אחר, הצבע נקבע על פי צבע האבן שהייתה לאותו שבט באבני החושן.

במדרש רבה לפרשתנו יש תיאור מפורט של הדגלים.

לדוגמא:

ראובן, האבן שלו בחושן היא אודם, שצבעה אדום, ולכן הדגל שלו צבוע באדום.

שמעון, האבן שלו בחושן היא פטדה, שצבעה ירוק, ולכן הדגל שלו בצבע ירוק ומצוירת עליו העיר שכם.

מציור העיר שכם על הדגל של שמעון לומדים לימוד חשוב. בדרך כלל רגילים לפרש שיעקב כעס על שמעון ולוי על מה שעשו בשכם, והנה על הדגל של שמעון מצוירת העיר שכם, וזאת כדי להזכיר לכולם מה עשה שמעון לתושבי שכם, כשיחד עם לוי נקם בהם על חילול כבודה של אחותם דינה. אם יעקב כעס על שמעון ולוי מדוע הונח מעשה זה על הדגל?

התשובה על כך במסכת ברכות (לג.) אמרו רבותינו: גדולה נקמה שניתנה בין שני שמותיו של

של הקב"ה, שנאמר: "אל נקמות ה'", פירש שם רש"י: במקום שצריכה נקמה, דבר גדול הוא.

כעסו של יעקב בברכותיו על שמעון ולוי היה כעס על כך שהם רצו להרוג את יוסף, כמו שנאמר:

"ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלומות הזה לנו ונהרגהו" (ז יט) פירש רש"י בפרשת ויחי:

"איש אל אחיו" - שמעון ולוי. (מט ה).

הנצי"ב בפירושו "העמק דבר" הוסיף שלא רק לכל שבט היה דגל, אלא לכל בית אב בשבט היה דגל קטן בפני עצמו, הדגל הקטן היה באותה צורה כמו הדגל הגדול של השבט, אבל היה רשום עליו שם בית האב.

על ערך הדגל של מדינת ישראל כתב הרב סלוביצ'יק בספרו "חמש דרשות". הוא מביא בדבריו את ההלכה (שו"ע יורה דעה סימן שסד סעיף ד) שיהודי שנהרג על ידי גוי נקבר בבגדיו, כדי שהקב"ה יראה את דמו וינקום את נקמתו, שנאמר: "וניקתי, דמם לא ניקתי" (יואל ד כא), ואם כן כותב הרב סלוביצ'יק, דגל ישראל שמסמל את הדם היהודי שנשפך בהגנה על מדינת ישראל ודאי שיש לו ערך עצמי משלו, לעורר את נקמת ה' באויבי ישראל.

שנזכה לראות בקרוב את נקמת ה' בכל אויבינו ומבקשי רעתנו, ואת דגל ישראל מתנוסס בכל מרחבי ארצנו הקדושה.